

**ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО**

Факультет іноземних мов

Кафедри англійської філології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор
з науково-педагогічної роботи

_____ доц.Гусєв С.О.

«_____» _____ 2020 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ**

ПП.16 ТЕОРЕТИЧНА ФОНЕТИКА

Підготовки	бакалавра
Галузі знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальності	035.041 Філологія (Германські мови і література (переклад включно) перша – англійська
Освітня програма	Філологія (Германські мови і література (переклад включно) (англійська, німецька)
Факультет	іноземних мов

Вінниця – 2020 рік

Робоча програма «Теоретична фонетика» для студентів за спеціальністю 035.041 Філологія (Германські мови і література (переклад включно) перша - англійська. – 17 с.

Мова навчання: англійська.

«_____» _____ 2020 року

Розробник: Лісниченко А. П., кандидат педагогічних наук старший викладач кафедри англійської філології

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри англійської філології

Протокол № від 2020 року

Завідувач кафедри _____ (Забужанська І.Д.)

«___» _____ 2020 року

Розглянуто і схвалено на засіданні навчально-методичної комісії факультету іноземних мов

Протокол від «___» _____ 2020 року № _____

Голова НМК _____
(підпис)

«_____» _____ 20____ р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 03 Гуманітарні науки	Вибіркова	
Індивідуальне науково-дослідне завдання - 0	Спеціальність: 035.041 Філологія (Германські мови і література (переклад включно) перша – англійська Освітня програма: Філологія (Германські мови і література (переклад включно) (англійська, німецька)	Семестр	
Загальна кількість годин – 90 год.(д.ф.н).,		5-й	5-й
	Лекції		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних –3 год самостійної роботи студента – 4.5 год.	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	16 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		20 год.	год.
		Лабораторні	
		0 год.	0 год.
		Самостійна робота	
		год.	год.
		Індивідуальні завдання: 0 год.	
Вид контролю: екзамен (5 семестр)			

2. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчання

2.1. **Метою** навчальної вибіркової дисципліни “Теоретична фонетика” є ознайомлення студентів з сучасними теоріями про фонетичну структуру

англійської мови, навчання правилам використання фонетичних одиниць в мовленні; формування в майбутніх учителів здатності застосовувати теоретичні положення курсу в професійній діяльності.

2.2. Основними **завданнями** вивчення теоретичної фонетики англійської мови є:

- узагальнити та систематизувати набуті знання студентів з практичної фонетики про фонетичну структуру англійського мовлення та інтонаційні моделі в різних видах дискурсу;

- навчити засадам фонетичного аналізу одиниць мови й мовлення;

- сформувати знання студентів про позиційно-комбінаторні зміни фонем та різні просодичні явища англійського мовлення;

- удосконалювати вміння студентів спостерігати, зіставляти й порівнювати фонетичні й фонологічні явища іноземної мови з подібними явищами рідної мови;

- навчити майбутніх фахівців розрізняти регіональні особливості англійської вимови;

- розвивати фонетичну усвідомленість, що передбачає здатність майбутніх учителів здійснювати аналіз фонетичного оформлення власного та чужого мовлення, причин відхилень від стандартної (нормативної) вимови та віднаходити шляхи уникнення артикуляційних і інтонаційних помилок.

2.3 Компетентності (за освітньою програмою)

2.3.1. Загальні компетентності:

- здатність спілкуватися іноземними мовами;
- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;

2.3.2 Фахові компетентності:

- здатність розуміти основні проблеми теоретичної фонетики, сутність фонологічних процесів і просодичних явищ;
- здатність використовувати знання, уміння й навички в галузі теорії та на практиці;

2.3 Програмні результати навчання:

- аналізувати й порівнювати основні напрями досліджень фонетики та фонології;

- використовувати сучасні методи методологічних досліджень;
- використовувати сучасні методи вивчення та дослідження мови і особливості її навчання .

3. Програма навчальної дисципліни

РОЗДІЛ 1. Сегментні одиниці англійської мови.

ТЕМА 1. Предмет вивчення фонетики / The Subject-Matter of Phonetics.

Інформаційний обсяг теми: Фонетика як самостійна галузь лінгвістики. Сегментарна і надсегментарна фонетика. Фонетика і фонологія. Об'єкт фонетичних досліджень. Різниця між фонемою і алофонів. Фонетична й алофонічна транскрипції. Міжнародний фонетичний алфавіт. Метод мінімальних пар. Галузі фонетики. Методи фонетичного аналізу. Безпосереднє спостереження. Інструментальна та експериментальна фонетика. Прилади, які використовуються в фонетичних дослідженнях.

ТУМА 2. Система приголосних англійської мови / The System of English Consonants.

Інформаційний обсяг теми: Аспекти фонем. Мовна роль фонем. Консонантизм. Різниця між приголосними і голосними. Англійські сонорні звуки. Різні принципи класифікації приголосних. Артикуляційна класифікація англійських приголосних. Класифікація відповідно до роботи голосових зв'язок. Класифікація відповідно до положення активних органів мовлення. Класифікація відповідно до положення м'якого піднебіння. Класифікація в залежності від місця утворення перешкоди. Англійські приголосні як одиниці фонологічної системи. Ступінь аспірації. Особливості англійських приголосних.

ТЕМА 3. Система голосних англійської мови / The System of English Vowels.

Інформаційний обсяг теми: Вокалізм. Артикуляційна класифікації англійських голосних. Класифікація відповідно до стабільності артикуляції. Монофтонги, дифтонги та дифтонгоїди. Класифікація відповідно до горизонтальних рухів і вертикального положення органів мовлення.

Класифікація відповідно до округлення губ. Класифікація відповідно до міри напруження голосних. Напружені й розслаблені голосні. Особливості англійських голосних. Теорія дифтонгу. Закриті дифтонги та їх центрування. Ненаголошений вокалізм.

***ТЕМА 4. Зміни й модифікації англійських звуків у зв'язному мовленні /
Alternations and Modifications of Speech Sounds in English.***

Інформаційний обсяг теми: Поняття чергування і його види. Втрата вибуху. Носовий вибух. Бічний вибух. Взаємний вплив звуків під час артикуляції. Акомодація. Редукція. Сильні і слабкі форми. Зміни приголосних в зв'язному мовленні. Асиміляція. Види асиміляції: зубна асиміляція, лабіалізація, африкація, поза-альвіолярна асиміляція. Елізія. Вставлення звуків. Модифікації на рівні складу.

РОЗДІЛ 2. Надсегментні одиниці англійської мови.

Тема 5. Структура складу в англійській мові / The Structure of the English Syllable.

Інформаційний обсяг теми: Теорії щодо утворення та поділу складів. Теорія видиху. Теорії звучності. Теорія складу. Теорія гучності. Різні підходи до поняття “склад”. Структура й функції складів в англійській мові. Склад закритого типу. Утворююча та розрізняюча функції складу.

ТЕМА 6. Словесний наголос в англійській мові / Word Stress in the English Language.

Інформаційний обсяг теми: Поняття наголосу. Різні тенденції наголосу в англійській мові. Найбільш поширений малюнок наголосу в різних частинах англійської мови. Функції наголосу.

ТЕМА 7. Інтонація / Intonation.

Інформаційний обсяг теми: Інтонація: визначення, підходи, функції. Підходи до проблеми інтонації. Аналіз контуру і граматичний підхід. Емоційна, граматична, інформаційна, текстова та індексна функції інтонації. Низхідна шкала. Висхідна шкала. Компоненти інтонації та структури англійських тонових груп. Різні типи інтонації. Широта діапазону і рівень висоти голосу. Темп мови. Структура інтонаційної групи та її компоненти.

Фонологічний аспект інтонації.

**ТЕМА 8. Регіональне та стилістичне розмаїття англійської вимови /
Régional and Stylistic Diversity of the English Pronunciation.**

Інформаційний обсяг теми: Британські та американські моделі вимови. Англійська, валлійська англійська, австралійська англійська, новозеландська англійська, американська англійська, канадська англійська мови. Літературна англійська вимова. Сучасні британські діалекти. Стилї вимови. Розмовна та письмова мова. Класифікація варіантів вимови англійською мовою. Британські та американські моделі вимови. Типи і стилі вимови. Розмовний і писемний стилі. Інформаційно-академічний, публіцистичний, ораторський, розмовний стиль.

4. Структура навчальної дисципліни.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
РОЗДІЛ 1: Сегментні одиниці англійської мови.												
Тема 1. Предмет вивчення фонетики. / The Subject-Matter of Phonetics.	2	2			4							
Тема 2. Система приголосних англійської мови. / The	2	2			8							

System of English Consonants.												
Тема 3. Система голосних англійської мови. / The System of English Vowels	2	2			8							
Тема 4. Зміни і модифікації англійських звуків у зв'язному мовленні. / Alternations and Modifications of Speech Sounds in English.	2	4			8							
Разом за розділом 1	8	10			28							

РОЗДІЛ 2:

Надсегментні одиниці англійської мови.

Тема5. Структура складу в англійській мові. / The Structure of the English Syllable	2	2			6							
Тема 6. Наголос у слові. / Word Accentuation	2	2			6							
Тема7. Інтенація./ Intonation.	2	4			8							
Тема 8. Régional and Stylistic Diversity of the English Pronunciation.	2	2			6							
Разом за розділом 2.	8	10			26							

Усього годин	16	20			54							
---------------------	-----------	-----------	--	--	-----------	--	--	--	--	--	--	--

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна ф. н.	Заочна ф.н.
1	Тема 1. Предмет вивчення фонетики. / The Subject-Matter of Phonetics.	2	
2	Тема 2. Система приголосних англійської мови. / The System of English Consonants	2	
3	Тема 3. Система голосних англійської мови. / The System of English Vowels.	2	
4	Тема 4. Зміни і модифікації англійських звуків у зв'язному мовленні. / Alternations and Modifications of Speech Sounds in English.	4	
5.	Тема 5. Структура складу в англійській мові. / The Structure of the English Syllable.	2	
6	Тема 6. Наголос у слові. / Word Accentuation.	2	
7	Інтонація./ Intonation.	4	
8	Тема 8. Регіональне та стилістичне розмаїття англійської вимови./ Régional and Stylistic Diversity of the English Pronunciation.	2	
	Усього годин	20	

6. Теми лабораторних занять

Не передбачено навчальним планом.

7. Теми індивідуальних занять

Не передбачено навчальним планом.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна ф. н.	Заочна ф.н.
1	Тема 1. Предмет вивчення фонетики. / The Subject-Matter of Phonetics	4	
2	Тема 2. Система приголосних англійської мови. / The System of English Consonants	8	
3	Тема 3. Система голосних англійської мови. / The System of English Vowels.	8	
4	Тема 4. Зміни і модифікації англійських звуків у зв'язному мовленні. / Alternations and Modifications of Speech Sounds in English.	8	
5	Тема 5. Структура складу в англійській мові. / The Structure of the English Syllable	6	
6	Тема 6. Наголос у слові. / Word Accentuation.	6	
7	Тема 7. Інтоніяція./ Intonation.	8	
8	Тема 8. Регіональне та стилістичне розмаїття англійської вимови./ Régional and Stylistic Diversity of the English Pronunciation.	6	
	Усього годин	54	

9. Індивідуальні завдання

Не передбачено навчальним планом.

10. Методи та технології навчання

Вивчення теоретичної фонетики передбачає комплексне використання традиційних та інноваційних методів організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів, а також методів стимулювання і мотивації їх навчання, що сприяють розвитку творчих засад особистості майбутнього вчителя англійської мови з урахуванням індивідуальних особливостей учасників навчального процесу. До головних методів навчання теоретичної фонетики належать такі: пояснювально-ілюстративний; проблемно-пошуковий; рефлексивний; індуктивний; дедуктивний, метод аналогій, аналітичні і синтетичні методи.

Лекції проводяться у формі відео конференцій із демонстрацією презентації. Лекції органічно поєднуються не лише з практичними заняттями, а й із самостійною роботою, яка полягає в самостійному опрацюванні теоретичного матеріалу, підготовці до практичних занять, пошуку необхідної інформації, підборі та огляді літературних джерел за заданою тематикою.

11. Критерії та методи оцінювання

Вивчення теоретичної фонетики англійської мови передбачає системну перевірку вмінь та знань студентів за допомогою таких методів контролю:

- поточного контролю, що здійснюється за допомогою систематичної перевірки знань в усній та письмовій формі тематичного матеріалу та перевірки вмінь транскрибувати фрази з урахуванням асиміляції, редукції ненаголошених голосних у службових словах у потоці мовлення; вмінь робити фонемний аналіз слова; надавати фонетичну характеристику кожного звуку; інтонувати фрази.

Наприкінці 5-го семестру передбачений підсумковий контроль у формі екзамену.

Результат освітньої діяльності здобувача вищої освіти оцінюється згідно з Критеріями оцінювання знань і вмінь студентів Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського за такими рівнями і критеріями:

Оцінка за шкалами ECTS, стобаловою, розширеною	Критерії оцінювання	Рівень досягнень студента
A 90-100 балів ВІДМІННО	Студент володіє понятійним і фактичним апаратом дисципліни теоретична фонетика на поглибленому рівні; розуміє проблеми теоретичної фонетики, сутність фонологічних процесів і просодичних явищ. Студент здатний самостійно використовувати знання, уміння на практиці для фонемного аналізу слів; фонетичної характеристики фонем; інтонування та транскрибування фраз з урахування різних видів модифікацій фонем у потоці мовлення. Студент спроможний самостійно формулювати узагальнення та висновки. Навчально-пізнавальна активність обумовлена пізнавальними інтересами, мотивами саморозвитку і професійного становлення. Студент проявляє інтерес до проблем теоретичної фонетики, проводить самостійну науково-дослідну роботу.	ВИСОКИЙ
B 80-89 балів ДУЖЕ ДОБРЕ	Студент володіє понятійним і фактичним апаратом дисципліни теоретична фонетика на поглибленому рівні. Студент володіє комплексом знань та вмінь, який є частково-впорядкованим. У процесі застосування знань студент спроможний вибрати необхідний елемент комплексу знань та вмінь. Застосування знань та вмінь здійснюється як у стандартних ситуаціях, так і при незначних варіаціях умов на основі використання загальних рекомендацій. Навчально-пізнавальна активність стимулюється пізнавальними інтересами, продукт діяльності оцінюється як професійно значущий.	ВИСОКИЙ
C 75-79 балів ДОБРЕ	Студент володіє понятійним і фактичним апаратом дисципліни теоретична фонетика на підвищеному рівні, Може усвідомлено застосовувати знання та вміння для висвітлення суті питання. Комплекс знань частково-структурований. Знання застосовуються переважно у знайомих ситуаціях. Пошук способів розв'язання завдань здійснюється за зразком. Студент спроможний аргументувати застосування певної методичної дії у ході розв'язування завдань - фонемного аналізу слів; фонетичної характеристики фонем; інтонування та транскрибування фраз з урахування різних видів модифікацій фонем у потоці мовлення Навчально-пізнавальна активність стимулюється мотивами професійного становлення і пізнавальними інтересами.	ДОСТАТНИЙ
D 60-79 балів ДОБРЕ	Студент володіє понятійним і фактичним апаратом дисципліни теоретична фонетика на середньому рівні, може проілюструвати власними прикладами відповідь на питання, частково усвідомлює специфіку навчальних завдань - фонемного аналізу слів; фонетичної характеристики фонем; інтонування та транскрибування фраз з урахування різних видів модифікацій фонем у потоці мовлення. Однак процес самостійного розв'язування задач, ситуацій тощо потребує опори на зразок. Навчально-пізнавальна активність студентів є ситуативно-евристичною. Домінують мотиви обов'язку та особистого успіху. Використання засобів саморозвитку та самопізнання відбувається не усвідомлено.	ЗАДОВІЛЬНИЙ

Е 50-59 балів ДОСТАТНЬО	Студент володіє понятійним і фактичним апаратом дисципліни теоретична фонетика на середньому рівні. Має уявлення про специфіку навчальних завдань - фонемного аналізу слів; фонетичної характеристики фонем; інтонування та транскрибування фраз з урахування різних видів модифікацій фонем у потоці мовлення. Виконання дій при виконанні завдань частково усвідомлюється, здійснюється частково правильно.	НИЗЬКИЙ
Fx 35-49 балів НЕЗАДОВІЛЬНО	Студент володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, має уявлення про зміст основних розділів. Виконання окремих дій відбувається не усвідомлено, однак переважно правильно, навчально-пізнавальна активність мотивується ситуативно-прагматичним інтересом.	НЕЗАДОВІЛЬНО
F 0-34 балів НЕПРИЙНЯТО	Студент володіє понятійним і фактичним апаратом дисципліни теоретична фонетика на елементарному рівні, має уявлення про зміст окремих розділів. Виконання окремих методичних дій відбувається несвідомо, у більшості неправильно, навчально-пізнавальна активність проявляється лише у ситуаціях зовнішнього примусу.	

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Екзамен

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ ТА САМОСТІЙНА РОБОТА																	Підсумкова контроль (екзамен)	Загальна кількість балів	
РОЗДІЛ 1								РОЗДІЛ2											
T1		T2		T3		T 4		Тестовий контроль	T5		T6		T7		T8		Тестовий контроль	30	100
Ауд.	СР.	Ауд	СР.	Ауд	СР.	ауд	Ср.		Ауд	СР.	Ауд	СР	Ауд.	СР.	Ауд.	СР.			
3	2	5	5	5	5	5	5		5	3	2	3	2	5	5	3			

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	дуже добре	
75-79	C	добре	
60-74	D	задовільно	
50-59	E	достатньо	
35-49	FX	незадовільно	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	неприйнятно	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Лісниченко А.П. Теоретична фонетика. Методичні рекомендації до практичних занять та самостійної роботи для студентів 3 курсу напрям підготовки 6.020203 Філологія.* Мова та література (англійська) / А.П. Лісниченко - Вінниця, 2011.- 24с

.

14. Рекомендована література

Основна література

1. Паращук В.Ю. Теоретична фонетика англійської мови: Навчальний посібник для студентів факультетів іноземних мов. / В.Ю. Паращук- Вінниця: НОВА КНИГА, 2005. — 230 с.
2. Cameron S. Perfecting your English pronunciation. McGraw-Hill Education, 2018 – 306 p.
3. Gut, U. Introduction to English Phonetics and Phonology, 2015.- 217 p.
4. Marnie Reed, John Levis. The handbook of English Pronunciation. Wiley-Blockwell, 2015 – 552 p.
5. Ogden, R. An Introduction to English Phonetics. / Ogden R.: Edinburg University Press. 2009. - 293 p.
6. Roach, P. English Phonetics and Phonology. A Practical Course / P. Roach. – 4th ed. – Cambridge: Cambridge University Press, 2009. – 231 p.

Додаткова

1. Бровченко Т.О. Фонетика англійської мови (контрактивний аналіз англійської і української вимови): Підручник. - 2-ге вид. переробл. та доп. / Т.О. Бровченко, Т.М. Корольова - Миколаїв: Вид-ро МДГУ ім. Петра Могили, 2005. - 208 с
2. Carley P., Mees I. M. American English Phonetics and pronunciation practice. Routledge/ Taylor and Francis Group, 2019 – 273 p.
3. Crystal, D. A Dictionary of Linguistics and Phonetics / D. Crystal. – 6th ed. – Blackwell Publishing, 2008. – 529 p.
4. Gut U., Fuchs R., Wunder E.-M. Universal or diverse paths to English Phonology. De Gruyter Mouton, 2015 - 250 p.
5. Ladefoged, P. A Course in Phonetics / P. Ladefoged, K. Johnson. – 6th ed. – Wadsworth: Cengage Learning, 2011. – 322 p.
6. Mompean J. A., Fouz-Gonzalez J. Investigating English pronunciation trends and directions. Palgrave Macmillan UK, 2015 – 357 p.
7. Lodge, K. A Critical Introduction to Phonetics / K. Lodge. – Continuum, 2009. – 244 p. 39.
8. Noha T. Mastering the art of English pronunciation: a beginner's guide: English Phonetics and Phonemics, 2019 – 301 p.
9. Odden, D. Introducing Phonology / D. Odden. – 2nd ed. – Cambridge: Cambridge University Press, 2013. – 338 p.
10. Pennington M.C., Rogerson P. English pronunciation teaching and research: contemporary perspectives. Palgrave Macmillan, 2019 – 510 p.
11. Smakman D. Clear English pronunciation: a practical guide. Routledge, 2020 – 209 p.
12. Smith R. American English pronunciation, 2015 – 290 p.
13. Wells J. C., Davidson L. Sounds fascinating: further observations on English Phonetics and Phonology. Cambridge University Press, 2016 – 223 p.

15. Інформаційні ресурси

1. A Phonetic Chart for British English. Режим доступу
[http://www.abelard.org/briefings/ phonetic chart british english.php#vowels](http://www.abelard.org/briefings/phonetic%20chart%20british%20english.php#vowels)
2. English Phonetics. Режим доступу
[http://bibl.kma.mk.ua/index.php?m=1 &b=1 8](http://bibl.kma.mk.ua/index.php?m=1&b=18)
3. Agendaweb. -<http://www.agendaweb.org/phonetic.html>
4. Theory of Phonetics. Режим доступу
[http://ally.ru/mil/lectures/thph 01 .php](http://ally.ru/mil/lectures/thph%2001.php)
5. English Phonetics. Режим доступу
[http://ead.univangers.fr/~menan/cerel/english/ phonetics/ english_phonetics.htm](http://ead.univangers.fr/~menan/cerel/english/phonetics/english_phonetics.htm)
6. Online Phonetic Resources. - <http://www.unc.edu/~jlsmith/pht-url.html>
7. Guide to English Phonetic Symbols. Режим доступу
[http://www.oupchina.com.hk/dict/ phonetic/home.html](http://www.oupchina.com.hk/dict/phonetic/home.html)
8. English Phonetics. Режим доступу
<http://www.studvenglishtoday.net/english-phonetics.html>
9. Phonetics: the Sounds of American English. Режим доступу
[http://www.uiowa.edu/~acadtech/ phonetics/english/frameset.html](http://www.uiowa.edu/~acadtech/phonetics/english/frameset.html)
Useful English. Режим доступу [http://usefulenglish.ru/phonetics/vowels- glo](http://usefulenglish.ru/phonetics/vowels-glo)